

יום עבודה במשקנו משתלם ב־1.5–2 ק"ג גרגירים, 5–8 תפוחי־אדמה, 2–3 ק"ג ירקות,  $\frac{1}{4}$  ליטר חלב, 5–10 גרם חמאה ו־2–3 רובל במזומנים. בשנת 1950 עלה שכרי כדי 700 ימי עבודה ובעלי זכה בשכר של 500 ימי עבודה. בשכר עבודתנו קבלנו בסך הכל 2 טון גרגירים, 9 טון תפוחי־אדמה, 3.5 טון ירקות, 2.5 טון חלב, 12 ק"ג חמאה ו־3700 רובל במזומנים. לי ניתן פרס מיוחד — 1000 ליטר חלב — על שהצלחתי לעבור מעל לגורמה שנקבעה לפי התכנית. כן זיכו אותי ועוד ששה עובדים מהמשק שלנו בתואר „גיבור העמל הסוציאליסטי“.

פ. י. שוטובה

### רעיה או קצירה — מה עדיף?

הויכוח הזה בשאלת הספקת המספוא הגס לבקר ידוע לכולנו; בתנאינו אנו היה קשה להעלות על הדעת את ענין הרעיה בשטחים אינטנסיביים, ורק בשנים האחרונות חלה תזוזה בשאלה זו והספקת המספוא באמצעות רעיה מתפשטת והולכת. בחוץ־לארץ וביחוד באמריקה לא היתה חשיבות רבה לשאלה זו, משום שבדרך כלל עומדים לרשות הבוקרים שטחים נרחבים למדי של מרעה טבעי והגידולים העונתיים, במידה שטפלו בהם, שמשו לצורך הכנת האספקה לעונת החורף. בשנים האחרונות נתרבו בארצות רבות הגידולים למספוא בשטחי שלחין, ומכיוון שההוצאות לקציר, הובלה, האבסה וכו' נראו בעיני חקלאים אלה גבוהות מאד, הרי ביכרו גם בחלקות מספוא אלה את הרעיה על הקצירה וההובלה לרפת. נשמע מה דעתו של ג'ון אדג', בוקר מאריוונה (ארצות הברית) בענין זה: ג'ון זה יש לו 50 פרות חולבות, ויחד עם בני הבקר, מונה עדרו 100–125 גלגלות. לרשותו 320 דונם קרקע. לפני 6 שנים בערך הוא התחיל קוצר את כל המספוא שהוא מגדל בשטחים האינטנסיביים (באדמת שלחין), מגישו לבהמותיו באבוס, והפסיק לחלוטין את הוצאת הבקר למרעה. הוא נלהב מאד לשיטתו זו וטוען שיבול שדות המספוא שלו כאילו הוכפל בהשוואה למה שהיה מקבל כשמשטר הרעיה עוד היה קיים במשקו. כיצד הוא נוהג? הוא מאבס מספוא ירוק קצור במשך כל השנה. 200 דונם זרועים אצלו אספסת והוא קוצר בה בכל חדשי השנה; היבול הוא 12.5 טון לדונם. בשנה שעברה הגיע ליבול של שיא — 16 טון אספסת ירוקה לדונם! היבולים אצל השכנים שלו אינם עולים על 8 טון לדונם. תכנית הגידולים הנוספים במשקו היא כדלקמן: 40 דונם הוא זורע עשב סודני מתוך ועוד 80 דונם שעורה. לאחר קציר השעורה הוא זורע בשטח זה דורה מן מיוחד המתאימה לגרגרים ולתחמיץ. בחדשי הקיץ, ממחצית יוני ועד לסוף ספטמבר, גיוון כל העדר בעשב הסודני שהוא אוסף מארבעים הדונמים, ויבולי האספסת בעונה זו הוא מייבש לשחת. משטח השעורה הוא אוסף הגורנה מ־45 עד 50 טון של גרגרים (היבול לדונם — למעלה מחצי טון) וזה מספק את צרכיו במזון מרוכז לכל העדר. תחמיץ הוא מכין מוורה ואספסת, 50% מכל מין; הוא מאבס את התחמיץ בחדשי החורף, וזה משלים יפה, לדעתו, את מגת שחת האספסת.

הוא מובל את כל שדותיו בזבל הרפת — 5 טון זבל לכל דונם — ומוסיף לזה כ־5 ק"ג דשן חנקני לשם החשת התפרקות הזבל האורגני. העשב הסודני מגיב לו כ־10 טון מספוא ירוק לכל דונם במשך תקופה של 3–3½ חדשים. מכל דונם של דורה שנורעה אחרי קציר השעורה הוא מקבל 4–5 טון תחמיץ. גיוון מסביר את יבוליו הבלתי רגילים בכך שאין קיים אצלו שום פחת; לדעתו הרעיה היתה גורמת לו הפסד כדי 20% ביבולי המספוא; הוא זוקף את זה בעיקר לחובת הדריכה והרמיסה. במשטר הקצירה ניתנת לו האפשרות להתחיל מוקדם יותר בהשקאה, מיד לאחר שאסף את היבול מ־2–3 חלקות, והודות לכך הוא מחיש את התחדשוֹן הצמיחה ומעלה את היבולים. לקציר המספוא הוא משתמש בקומביין שרחבו הוא 120 ס"מ; הוא אוסף בקומביין זה 4 טון מספוא קצוץ ב־20 דקות, כשהצמחים הם במלא גשוגם, ובעונות של האטה בקצב הצמיחה נמשך קציר ואסיף כמות כנ"ל של מספוא שעה שלמה.